

Werk

Titel: Ad Emin. et Rev. principem Carolvm S. R. E. Card. Rossettv[m] Episcopvm faventinu

Jahr: 1646

Kollektion: Zoologica

Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

Werk Id: PPN367611805

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611805>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611805>

LOG Id: LOG_0067

LOG Titel: De Subbuteone. Cap. VIII.

LOG Typ: chapter

Übergeordnetes Werk

Werk Id: PPN367611716

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611716>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611716>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

has est, ab offerata libidine. Nam egressus Agathocles pubertatis annos libidinem à viris trahit ad feminas. Traditur item, quom esset perfunctus fato, uxorem querulam flexilibus molis illud sobinde ingessisse, *τιδ' ἐκ γυναικός, τιδ' ἐκ ἐμῆς σου*, id est, quid non ego tibi? quid tu non praestitisti mihi?

DE SUBBUTEONE. Cap. VIII.

SOLVM Subbuteonis nomen fecit, ut cum Buteoni subiungeremus Hoc enim nomen Buteone minoris seu inferioris Auis esse videtur. Quamvis & de hoc in Græco praesertim nomine, docti controuertant, ut postea in nomenclaturis latius declarabimus. Alioquin naturæ suæ ratione Buteoni longè præponendus erat, vel ipsius Aristot. autoritate, qui *Subbuteones* tradit appellari in Accipitrum genere, qui latiores sunt. Quinetiam, si verus est Subbuteo, quem Bellonius pro eo obtrudit, hic item, et si Buteone multò minor sit, hoc tamen nomine Buteoni anteponi meretur, quod generosior, multòq; ad aucupium alacrior, & institutioni aptior esse comparatur. Hanc autem Bellonij sententiam, qua ille nominis quadam, ut opinor, similitudine ductus, Auem Gallis, Hobraeu, dictam Hypotriorcham statuit, eò minus impugnamus, aut reijciendam duxi, quòd aliam Auem ex Accipitribus nullam habeam, cui id nominis à doctis aptius imponatur, aut potius conuenire videatur. Quamvis ut verum fatear, genulum Aristotelis Subbuteonem esse, non ausim asserere, quòd ex illius verbis ad eò paucis nulum iudicium facere liceat. Nā hoc quod *Subbuteones latiores ceteris* dicit, nobis omnino refragatur. Sed Turnerus quoque non maius, neque latius hoc genus Buteone; sed minus facit, & Subbuteonem esse putat, quem Angli Ringtulum appellant, ab albo circulo, qui caudam circumcui, colore inter fuluum, & nigrum medio, Buteone paulò minorem, at multò agiliorem. Hic autem à Belloniano & nostro diuersus planè est. In nostro enim nullus circulus caudam am-
bit. Id tamen Turnero nonnihil fauere videtur, quòd eum similiter ac Buteonem prædam capere scribit. Ut ut est, nos candidè, quod habemus, lectori lubenter communicamus, & de cætero liberum cuiq; iudicium relinquimus.

9. Hi. c. 36.

Lib. 2. de
Auib. c. 19.

Hobraeu.

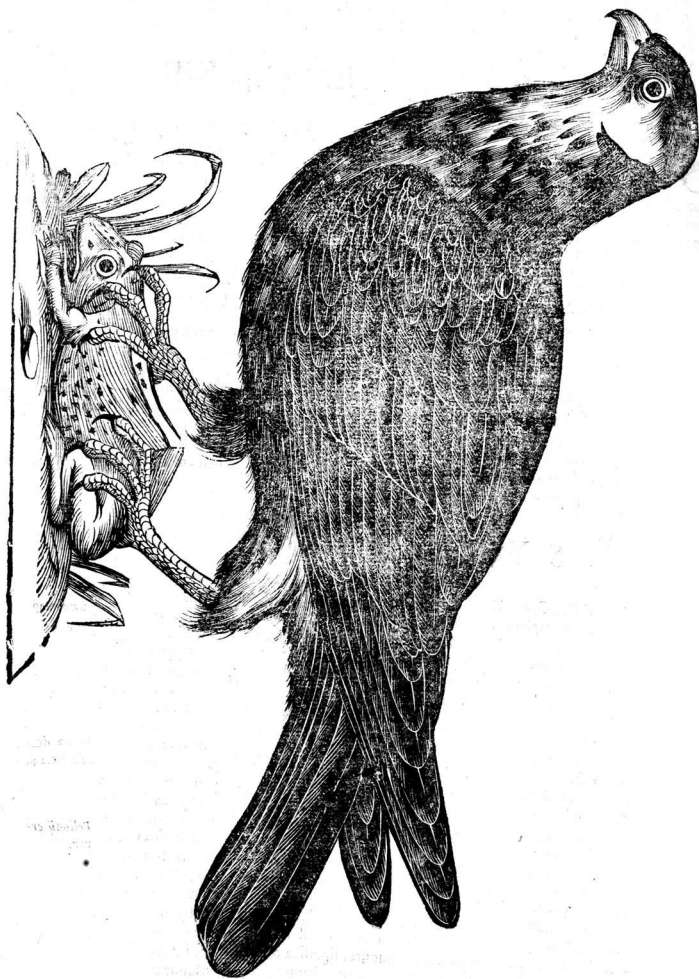
Ringtulus
Anglorum.

SYNONIMA.

SUBBUTEONES Græcè dicuntur *ὑποτριπτοι*, sed dubitat Ornithologus utrum apud Aristotelem *ὑποτριπτοι* potius legendum sit, cum & in generibus Aquilarum *Γυποτριπτοι* (sic enim codices nostri habent, & rectè quidem) simili nomenclatura dicatur, ea de causa, quia Vulturis speciem referat, ut Aristoteles ibidem scribit. An verò similiter *Gypotriorchæ* legendum, non eque asserere audeat. Coniectura tamen quadam in eam sententiam penè deducitur, quod Aristoteles Aues itas latiores dicit, ut ad latitudinem videlicet Vulturum accedant. Turnerus, ut dixi, & Bellonius, contrà sentiunt. Ille enim Subbuteonem Buteone minorem facit: hic verò ex nomine ipso certum se promere putat argumentum minoris in Subbuteone magnitudinis. Inquit enim *ὑπο* hic planè oppositam habere significationem illi, quam alioqui plerumq; apud Græcos obinet. Alibi enim *hypo* vocabulis additur ad magnitudinem exprimentam, verbi gratia, cum Hypomaratum, Hyposelinum dicimus. Verum in coloribus designandis, cum subrubrum, aut subnigrum aliquid dicimus, minus tale, & dilutius eo colore tinctum intelligi volumus. Eandem significationis viam in nomine venti, Subsolanus, esse illi particula existimat. Sed quod pace eius dixerim, in duos, eòq; graues sanè errores ex Græca lingua, ut videtur, non planè perspecta impexit. Prior est, quòd Græcas hæc voculas dictionibus alijs præponi natas augenda, aut imminuenda significationis gratia, nempe *hippo*, & *hypo* confundat, tanquam idem significent, cum sint diuersissimi. Quando enim rei significationem augere volumus, non *hypo*, sed *hippo*, ei proponimus. Atq; hoc sensu non hypomaratum aut Hyposelinum, sed hippomaratum & hyposelinum dicimus. *Hippo* enim non secus, atq; *ὑπο* particula in vocibus Bulapathum, Butelinum, rei significat aliquid addi. Contrà verò *hypo* eidem nonnihil detrahatur, non ubique tamen, neque semper, sed tum solummodò quando cum verbis componitur, aut nominibus ab iisdem derivatis, cum substantiis verò nequaquam, nisi, ut dixi, verbalia sint. Errat item circa nominis huius Auis examen, dum perpetuò minus quippiam denotare dictionem opinatur, cui præposito *hypo* adijcitur. Perperam enim

Lib. 2. de
Auib. c. 14.

Bellonij error.

Latina, vt de Græcis probet, exēpla adducit. Diuersa enim est Græcæ præpositionis *ὕπο* vt dixi ratio, à Latina, sub. Hæc non cum verbis tantum & verbalibus, vt illa, componitur, sed & substantiis nominibus, vt in Supparus & similibus alijs. Rectius fecisset, si de Latinis nominibus, cum præpositione sub compositis, hoc dixisset. Hæc enim imminutum aliquid significat. Quod etiam in hac ipsa dictione, Subbuteo, locum habet, quam Plinius pro Græca Hypotriorchis posuit. Quod quidem & ipsum ita sensisse, nempe hypo hinc significatum imminuere, indicio est, vt Hypotriorchis Triorchin significet, aut corpore minorem, aut ignobiliorem: qua significatione Gypætos quoque dicitur. Qua ratione moti & nos quoque Subbuteonem, siue Hypotriorchin minorem potius Buteone, quam è contrario statuemus, atq; Bellonij Subbuteonem, cum alium potiorum non habeamus, acceptabimus. Hic autem ille est, quam Bononienfes aucupes, & cæteri Barello vocant, Galli Hobraeu.

ὕπο quibus nominibus præponatur. Sub quibus nominibus præponatur. Hypotriorchis quid significet. Gypætos.

DESCRIPTION.

HANC Auem ab aucupibus Bononienfibus anno 1591. mense Februario cōemptam ita descripsi. Lōga erat palmos quatuor. Rostrum ei breue, initio subcæruleum, extremo nigrum. Nares teretes & parulæ. Superius rostrum admodum aduncum, acutum, à cuius aduncitatis initio vtrinq; duæ appendices eminent, & orarum inferioris rostri laterum veluti sinibus digitatim insertæ sunt. Mandibula inferna parte eadem, qua superna, ratione colorata, in extremo obtusa est, & canaliculata. Lingua latiuscula. Palatum colore ferè corneo. Oculi subnigri. Palpebræ subluteæ. Plumæ menti, & gulæ totæ albæ, & color ille continuus ad ceruicis & verticis post tempora initium, quod minori oculorum cantho ex opposito est, perducitur. Vertex ex cinereo & castaneo obscuro ad nigrum vergit, eiusdemq; coloris macula à capite per tempora ad gulæ latera descendit: item altera eiusdem coloris ab initio rictus sub oculis vtrinq; per gulam in linguam protenditur. Collum medium plumulæ partim albide, partim rubidæ cingunt. Dorsum totum, alæ, collum & cauda è leucophæo ad nigrum tendunt, è quo nonnihil obscuri castanei, dorso præsertim supremo, & extremis alis superficietenus emicat. Obscuriores tamen alæ sunt. Alarum pennæ omnes parte interna versus dorsum maculis transuersis, nunc subruissis, nunc subnigris vicissim variant, vt etiam caudæ decem pennæ vniuersæ, duabus tantum medijs exceptis. Pectoris totius plumæ, necnon & ventris medio macula fusca oblonga notatæ in oris albicant. Femora ad poplites vsque ferrugineis testæ plumis, notulis subnigris asperguntur. Crura breuia, sublutea, tabellis ad vngues vsque intertæ. Digni cū cruribus, præsertim verò cum tibijs collati, longiusculi apparent. Crus totum seu tibia potius ab genu ad aciem vsque vnguium duorum est palmorū longitudine, vt & cauda. Vngues adunci, & insigniter hamati, atermi. In pedum planta seu parte digitorum inferiore ex articulorum regione tubercula, veluti calli vbique eminent. Marem esse putabant aucupes, & è Sparueriorum genere. Verum oua in dissecta postmodum Aue reperta, contrarium declararunt.

Longitudo. Rostrum,

Lingua. Palatum. Oculi. Gula. Vertex.

Collum. Dorsum. Ala.

Cauda. Pectus. Venter. Femur. Crura. Pedes.

VOLATVS. VENATVS.

BELLONIVS venationem huiusce Auis, quam Galli Hobraeu vocant, quam in aëre in paruas Auiculas exercet, comparat persequutioni illi, qua pisces maiores in alto mari, in minores victus gratia plerumq; vtuntur, iuxta illud.

Grandibus excqui sunt pisces piscibus esca.

Quemadmodum enim, inquit ipse, pisces à Delphino insectari sese sentientes, neque tutò sibi in nativo, proprioq; elemento viuere licere ad æm seruandi sui gratia confugiunt, & aquæ superiora petunt, maluntque anceps ab Anatibus, Laris, alijsque summo æquore volitantibus subire periculum, quam in certam perniciem capitali hosti sese in prædam dare: Simili plane pacto Auiculis accidit, quas Subbuteo seu Hobreus persequitur. Huic proprium est, ac solenne, homines, quos Perdicum, aut Coturnicum venationi operam dare conspexit, comitari, supraque capita ipsorum paulisper eleuatum per aëra sequi, hac spe, vt si Auicula quæpiam Canum vestigantium metu subuolarit, hanc nihil tale suspicantem, & ex improviso obuiam rapere queat. Cum itaque Alaudarum omne genus, nempe tam Galerita, quam gregalis, seu non cristata, & pratensis, præterea & similes aliæ Auiculæ, raro in arboribus sedant, sit vt à Canibus venaticis humi deprehensæ, quò horum faucibus se eri-

Li. 2. de A. uib. c. 9.

Hobreus Delphino comparat. Hobrei natura.

plant, in æthera euolare cōgantur. Cū itaque vndique certum sibi periculum imminere vident, malunt aut viuæ capiat, aut Camibus præda fieri, aut dubiam salutem in venatorum & equitum turba sese abdendo quærere, quàm in hostis iurati & mortalis potestatem venire. Tanta eis fugendi inimici innata est cognitio. Neque sanè eas fallit opinio. Nam peculiaris hæc est Hobreo venandi ratio, ut Auiculas non humi, aut in arbore sedentes, sed volantes rapere solent. Quia de causa venatores obseruatos vbicunq; gentium aut terrarū Subbutones, seu Hubeos, comitari semper solent, quasi non ignorent, ab his auiculas humili gaudentes loco excitari, sibiq; in ærem obuiam mitti. Veruntamen in eo ingenio hunc morem seruat, ut non nisi ad certum quoddam tempus venatores prædæ spe sequatur, quasi etiam sibi euagari non liceat. Certum itaque & quod visum est, interuallum itineris emensus, nemorum densiorum, cellorumq; oras repetit, in quibus plerumque degit, ac sedes figit.

Locus.

Barcellus.

Nostrates aucupes suum Barcellum ad venandum alacrem & impigrum pro sua magnitudine Perdices, & Coturnices capere afferunt.

V S V S.

ACCIPITRARIÆ venationis disciplinæ non inidoneus est, & ex eorum numero, qui seapo reuocantur, & sublimes volat instar Falconum. Per rura quoque, cūm ferus etiamnum est, ac iuris sui, vagatur & hoc commodi venatoribus præstat, ut minutæ volucres hostis in aëre pendentis conspecti terrore percussæ, atque auolare non ausæ, ab ipsis porius hominibus se capi quomodolibet patiantur: adeo ut illos, quod ab Aristotele, & Plinio scriptum est, apud Thracas venationis socios ad discipi Accipitres, quorum opera aues metum tyranni superne imminentis percussas, terramq; repentes captantur, in hoc peculiariter Accipitris genere locum habere videatur.

Lib. 9 Hist.

cap. 10.

Lib. 10, c. 8.

PERCVM CVM FRINGILLARIO³⁰ eundem esse Aristoteli. Cap. IX.

9 Hi. c. 36.

Accipitres
qui aabac
incogniti.

ENARRATIS iam ex deno Accipitrum Aristotelis numero, illis speciebus, quæ posteris nobisq; etiam aut cognitæ sunt, aut saltem existimantur, restant nunc ij describendi, quorum nomina hactenus nulli adhuc nobis noto Accipitri ex doctorum consensu imposita congruere comperiuntur. Huiusmodi sunt Aristotelis Pernis, Percus, Rubetarius, Leuis. Verum antequam de his sigillatim agamus controuersiam quandam de hoc, quem Aristoteles dicit Accipitrum numero, inter doctos natam ventilabimus, quod ea discussa dicendis maiorem sit lucem allatura. Eorum, quos nominatim ac ordine Philosophus recenset, Accipitrum⁴⁰ primi septem ex ipsis authoris verbis omnes diuersi, & singuli suam, ac peculiare genus constitutere cognoscuntur. At cū præterea in sequentibus a lia quatuor adhuc Accipitrum nomina ponat, ipse tamen decem tantum species expressè statuerit, necesse est, ut è quatuor illis vltimo loco recitatis nominibus, duo sint, quæ vnā, & eandem Auem significant. Verum in vitro binatio, posteriorinè scilicet, an priori id contingat, admodum dubium est, cūm vtrique binarij seorsim per coniunctionem copulatiua, tanquam si idem significarent, in enunciatione positi videantur. Ita enim inquit Aristoteles: *αἱ περκα, & φρίγγιλλαι vocantur, αἱ λευκαὶ & ρυβηταῖαι*, &c. Neque verò in vtraq; propositione, vtrumq; nomen idem genus Accipitris denotare potest. Sic enim nouem tantum genera contra authoris ipsius mentem recitata comperirentur. Ornithologus dum de Leui & Rubetario simul ac semel tractat, neque eos separatis⁵⁰ pro ipsi dem habere videtur, appetit tamen sententiam suam non declarat. Bellonius discretè diuersos facit, varijs speciebus ea nomina imponēs, ut paulò post docebimus. Augustinus etiam Niphus *λεῖος, & φρυγγιλλος* species discrepare vult, & *λεῖος* verò & *φρυγγιλλος* minimè. Ego, et si hanc litem, meo interposito arbitrio, decidi posse dissidam; ut tamen, quod sentio, dicam, potior mihi Niphi videtur sententia, qui Percum & Fringillarium eadem specie Aues facit. Etenim cū Percos, seu potius, ut Ornithologus legendum contendit Percnos, teste Varino, à verbo Græco *περκα*, quod est nigrescere, ortum ducat, & ipsa vox oxytona Percnos nihil aliud, quàm nigricantem, aut maculis nigris distinctum significet: vnde nimirum Aquila Percno;

Niphi
sententia ap-
probat.